ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 26.05.1948 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

100

Vládní nařízení

ze dne 4. května 1948,

kterým se vydávají podrobné předpisy k finančnímu zákonu na rok 1948.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 28 finančního zákona ze dne 17. prosince 1947, č. 215 Sb., kterým se stanoví státní rozpočet na rok 1948 (dále jen „finanční zákon“):

§ 1

Základem hospodaření podle státního rozpočtu jest rozpočet upravený podle § 26, odst. 1 finančního zákona a předložený podle § 26, odst. 2 téhož zákona parlamentní kontrolní a úsporné komisi. Rozpočtovými prostředky (dále jen „úvěry“) jest rozuměti částky uvedené v takto upraveném rozpočtu; podrobnostmi rozpočtů jednotlivých kapitol (jednotlivých státních podniků) jest pak rozuměti podrobnosti rovněž takto upravené.

A. Vlastní správní výdaje a ostatní správní výdaje.

§ 2

(1) Při poukazování úvěrů na správní výdaje podle § 2, odst. 1 finančního zákona jest potvrditi ve spise, že se poukazovanou částkou nepřekročuje dvanáctina celoročně rozpočtené částky nejnižšího rozpočtového odvětví. Nejnižším rozpočtovým odvětvím jest každá nejnižší dílčí částka, která je uvedena v rozpočtech jednotlivých kapitol připojených k finančnímu zákonu pro účel tam stanovený.

(2) Bylo-li poukázáno v některém měsíci výjimečně více než dvanáctina a není-li toto překročení uhrazeno úsporami z minulých měsíců, budiž částka, o kterou bylo se souhlasem ministra financí poukázáno více, vyrovnána v některém pozdějším měsíci, nejpozději v prosinci roku 1948.

B. Investiční výdaje

§ 3

(1) Při poukazování úvěrů na investiční výdaje podle § 5, odst. 1 prvé věty finančního zákona jest potvrditi ve spise, že výdaj pro určitý úřad, ústav, školu a pod. a pro určitý účel některé položky nejnižšího rozpočtového odvětví v podrobnostech rozpočtu jednotlivých kapitol na rok 1948 nepřevyšuje v tomto roce u stavebních výdajů investičních částku 100000 Kčs, u ostatních výdajů investičních částku 50000 Kčs.

(2) Souhlas ministra financí jest si vyžádati již k opatření, které by mohlo způsobiti výdaj, jímž by byla překročena na rok 1948 částka, uvedená v odstavci 1.

(3) V návrzích na souhlas ministra financí podle § 5, odst. 1 druhé věty finančního zákona třeba odůvodniti, že jde o práce nebo dodávky, jež neodporují prováděcím plánům podle zákona ze dne 25. října 1946, č. 192 Sb., o dvouletém hospodářském plánu.

C. Ustanovení všeobecná

§ 4

(1) Při hospodaření úvěry vlastní státní správy jest postupovati podle § 6 finančního zákona, při čemž jest opatřovati jen nutné potřeby státní. Nutné potřeby státní jsou takové, jejichž neodkladného uspokojení vyžaduje plnění zákonných závazků nebo jiných nezbytných úkolů státu, zejména zabezpečení nerušeného chodu státní správy. Nutnost jest třeba posuzovati především s hlediska celostátního a nikoliv jen s hlediska resortního.

(2) Úvěrů povolených pro určitý účel se smí použíti za podmínek stanovených v odstavci 1 jen ve výši nezbytně potřebné k dosažení tohoto účelu. To platí také o uvolňování zúčtovatelných záloh, jež mohou býti povolovány jen v mezích příslušných předpisů a ve výši potřebné pro příslušný účel a jichž lze použíti jen do konce roku 1948.

(3) Orgán hospodařící úvěry zjistí a potvrdí ve spise před povolením výdaje nebo před podáním návrhu na povolení výdaje, že bylo postupováno podle předchozích ustanovení.

§ 5

(1) Nejnižší rozpočtové odvětví (§ 2, odst. 1) jest, pokud finanční zákon nestanoví jinak (§§ 9, 10, 11 a 14), nejvyšší hranicí, až po kterou se mohou poukazovati výdaje podle § 6 finančního zákona. Pokud toho není nezbytně třeba, nemají býti úvěry vyčerpány.

(2) Souhlas podle § 6 poslední věty finančního zákona k překročení nákladů stanovených zvláštním rozhodnutím jest si vyžádati ihned, jakmile se sezná, že stanovený náklad nepostačí. Pokud jde o úhradu, jest se říditi příslušnými ustanoveními finančního zákona.

§ 6

Ústřední úřady, jejichž orgány hospodaří úvěry určenými k provedení dvouletého hospodářského plánu, jsou povinny zpravovati ministerstvo financí podle jeho pokynů o takových opatřeních, k nimž není třeba vzhledem k ustanovení § 11, odst. 4 finančního zákona souhlasu ministra financí. Orgány hospodařící těmito úvěry na Slovensku podávají tyto zprávy prostřednictvím pověřenectva financí.

§ 7

(1) Řízení podle § 9, odst. 1 finančního zákona jest provésti jednak pro opatření úhrady na výdaje, na něž nebylo v podrobnostech rozpočtů jednotlivých kapitol vůbec pamatováno, zejména při každém otevření nové položky v podrobnostech rozpočtu příslušné kapitoly, jednak pro opatření úhrady na výdaje, na něž se sice pamatovalo, avšak rozpočtená částka na ně nedostačuje a úhrada vyššího nákladu nemůže býti opatřena způsobem uvedeným v odstavcích 2 a 3.

(2) Úvěrů pro výdaje v nejnižších rozpočtových odvětvích státního rozpočtu, rozvedených v podrobnostech rozpočtů jednotlivých kapitol, má se použíti především podle jejich určení a výše na jednotlivých položkách, jak jsou uvedeny ve sloupcích pro země Českou nebo Moravskoslezskou, po případě pro výdaje jim společné, dále pro úřad, ústav nebo pod. Je-li toho nezbytně třeba (§ 4, odst. 1), lze k úhradě vyšší potřeby přesahující úvěry pro výdaje některé položky dílčího rozpočtu, určené pro země Českou nebo Moravskoslezskou, po případě pro výdaje jim společné, dále pro

úřad, ústav nebo pod., použíti nevyčerpaných úvěrů jiné položky téhož rozpočtového odvětví, uvedené v témže sloupci (pro tutéž zemi, tentýž úřad, ústav a pod.). Nelze-li takto zajistiti úhradu, může se použíti nevyčerpaných úvěrů položek v ostatních sloupcích téhož rozpočtového odvětví, a to především téže položky. K provedení vnitřních přesunů mezi úvěry různých poukazovacích úřadů podle tohoto odstavce jest třeba předchozího souhlasu příslušného ústředního úřadu.

(3) Při vnitřních přesunech u úvěrů obsažených ve sloupcích pro výdaje ústřední nebo pro výdaje Slovenska jest postupovati obdobně podle ustanovení odstavce 2.

(4) Úhradu výdajů uvedených v odstavci 1, kterou nelze opatřiti v úvěrech příslušného nejnižšího rozpočtového odvětví (vnitřním přesunem), jest zajistiti zpravidla postupně úsporami na úvěrech pro výdaje příslušného rozpočtového odvětví (t. j. paragrafu, titulu), ve kterém jsou obsaženy úvěry pro výdaje tohoto nejnižšího rozpočtového odvětví a není-li to možno, úsporami na úvěrech pro výdaje v ostatních rozpočtových odvětvích příslušné kapitoly.

(5) Prostředky podle § 9, odst. 5 finančního zákona rozumí se celková částka, připadající v nejnižším odvětví státního rozpočtu připojeného k finančnímu zákonu pro účely uvedené v § 8, odst. 1 téhož zákona. Návrh na souhlas vlády ke zvýšení této částky z úvěrů určených na jiné výdaje než jsou uvedeny v § 8, odst. 1 finančního zákona, jest předem projednati s ministrem financí a nejvyšším účetním kontrolním úřadem i když nejde o přesun podle § 9, odst. 1 finančního zákona.

(6) Řízení podle § 9, odst. 1 finančního zákona musí býti provedeno dříve než se založí právní titul, z něhož má výdaj vzniknouti; návrh jest podrobně odůvodniti (§ 11).

(7) Byl-li hrazen některý výdaj přesunem podle § 9, odst. 1 finančního zákona, jest takto použitou částku vázati jako trvalé zkrácení úvěrů položky, v jejíž úsporách se úhrada vyššího nákladu zajišťuje.

§ 8

Návrhy ústředních úřadů na opatření souhlasu Národního shromáždění podle ustanovení § 12 finančního zákona jest předložiti ministerstvu financí nejpozději do konce dubna 1949.

§ 9

(1) Za opatření podle § 13 finančního zákona, která ve svých důsledcích zatěžují rozpočty příštích let a k nimž jest třeba vyžádati si předem souhlas ministra financí, se považují na příklad zřizování a rozšiřování státních úřadů a ústavů, ať samostatných nebo přičleněných, zřizování fondů, zřizování škol, doplňování škol novými odbory, zřizování nových honorovaných docentur a lektorátů na vysokých školách, expositur úřadů, ústavů a škol všeho druhu, zřizování a rozšiřování jiných státních zařízení, uzavírání nových nájemních smluv a vydávání nových periodických tiskovin, pokud by takovými opatřeními byl způsoben nový nebo zvýšený náklad pro státní pokladnu a pokud nejde o opatření podle zákona.

(2) Výpočet nákladů podle § 13, odst. 3 finančního zákona musí býti připojen nejen k důvodovým zprávám osnov tam uvedených, ale i ke spisům o všech administrativních opatřeních, jež způsobí výdaje pro státní pokladnu. V tomto výpočtu nákladu jest uvésti nejen podrobný propočet skutečného nákladu v běžném roce, ale i finančního dosahu, který navržené opatření bude míti nebo by mohlo míti v letech pozdějších. Návrh nového zdroje příjmu jest obdobně doložiti podrobným číselným výpočtem výnosu tohoto zdroje příjmu.

§ 10

Podrobné pokyny pro převádění nevyčerpaných úvěrů do rozpočtového období 1948 podle ustanovení § 15, odst. 2 a § 16 finančního zákona na rok 1947 a podle ustanovení § 11, odst. 2 finančního zákona na rok 1948 vydá nejvyšší účetní kontrolní úřad v dohodě s ministerstvem financí.

§ 11

(1) Je-li třeba opatřiti podle finančního zákona souhlas ministra financí, jest mu zaslati trojmo stručnou, avšak výstižnou informaci; v této informaci jest prokázati nutnost a neodkladnost navrženého opatření, podrobně odůvodniti výši nákladu, uvésti přesný způsob úhrady a účtování, po případě jiné důvody rozhodné pro udělení tohoto souhlasu a připojiti též potřebné spisy. Pokud finanční zákon nestanoví jinak (§ 9), zašle ministerstvo financí jednu informaci se sdělením svého stanoviska nejvyššímu účetnímu kontrolnímu úřadu.

(2) Návrh na udělení souhlasu ministra financí potřebného podle některého ustanovení finančního zákona musí býti podán v ministerstvu financí nejpozději do 10. prosince 1948.

(3) Data souhlasu jest zaznamenati ve spisech a v účetních knihách a uvésti v odůvodnění, po případě v podrobných výkazech účetní závěrky. Tato data jest sdělovati též podřízeným poukazovacím úřadům, aby je zaznamenaly a vykázaly v odůvodnění dílčí závěrky.

§ 12

(1) Za použití povolených úvěrů podle § 15, odst. 1 finančního zákona se pokládá poukaz výdaje platebním rozkazem vydaným do 31. prosince 1948 a dodaným příslušné účtárně k předpisu prokazatelně nejdéle do 5. ledna 1949, provádí-li výdaj pokladna, této pokladně nejpozději do 10. ledna 1949, a při zastupitelských úřadech nejpozději do 31. ledna 1949.

(2) Platební rozkazy datované v roce 1948, dodané však do účtárny nebo pokladny po uplynutí lhůty uvedené v odstavci 1, jest vrátiti jako neplatné.

(3) Částky potřebné na placení závazků splatných v roce 1948 jest poukazovati, pokud finanční zákon nestanoví jinak (§ 15, odst. 2), ještě v tomto roce. Odsunouti poukaz na výdaje, splatné již v roce 1948, na rok 1949 není přípustno.

(4) Poukazovati peníze k úhradě závazků splatných v roce 1948, jakož i tvořiti jakýmkoliv jiným způsobem reservy z úspor na úvěrech není přípustno.

§ 13

Má-li býti ve státním podniku zvýšen rozpočtený náklad na pravé investice, nemůže býti tímto zvýšením překročena celková částka, která je podle ustanovení § 22, odst. 1, písm. c) finančního zákona odkázána na úvěr, a je třeba pro toto zvýšení zajistiti úhradu. K této úhradě nelze použíti zápůjčky a příspěvku vlastní státní správy (z kap. 25, tit. 17 a 18) určených na úhradu nákladu na obnovu majetkových součástek dotčených válkou.

§ 14

Pro dluhovou službu vnitřního státního dluhu v roce 1948 platí vládní nařízení ze dne 3. prosince 1946, č. 229 Sb., o úpravě služby vnitřního státního dluhu v roce 1946, s těmito změnami a doplňky:

a) u zápůjček, které tvoří krytí dluhopisů vydaných peněžním ústavem, nepovažuje se za součást úroku správní příspěvek, připadající na dobu účinnosti uvedeného vládního nařízení;

b) dluhová služba zápůjček, převzatá státní správou k placení ze zvláštního důvodu za přímého dlužníka, koná se za podmínek platných pro přímého dlužníka;

c) úroky z emisních půjček vydaných na Slovensku s úrokovými splatnostmi pololetními se vyplácejí jednou ročně, a to tři měsíce po dni dosavadní první úrokové splatnosti. Toto ustanovení neplatí však pro půjčky, jejichž první úroková splatnost nastala před vyhlášením tohoto vládního nařízení; u těchto půjček vyplatí se druhá úroková splatnost v roce 1948 ještě jako úrok pololetní.

§ 15

(1) Aprobanti spisů jsou podle příslušných předpisů odpovědni za to, že bylo dbáno ustanovení §§ 1 až 14.

(2) Návrhy na výdaje podle volné úvahy musí býti předloženy rozpočtovému referentu, aby přezkoušel správnost údajů v nich uvedených.

(3) Orgán obstarávající službu účetní přezkouší správnost údajů ve všech poukazovacích spisech, dbaje při tom přísně příslušných účetních předpisů pro zkoušení platebních rozkazů. Jsou-li údaje správné a možno-li použíti podle finančního zákona příslušných úvěrů, provede se výplata. Nebyl-li spis předložen podle odstavce 2 rozpočtovému referentu nebo nesouhlasil-li tento s výplatou, nelze ji provésti.

(4) Má-li orgán obstarávající službu účetní námitky proti platebnímu rozkazu, uvede je ve spise a vrátí jej aprobantu nebo rozpočtovému referentu k dalšímu jednání.

(5) Nehodlá-li aprobant spisu nebo rozpočtový referent vyhověti námitkám orgánu, obstarávajícího službu účetní nebo vyskytnou-li se neshody mezi aprobantem spisu a rozpočtovým referentem, jest přednosta poukazovacího úřadu, jde-li o úřad podřízený, povinen předložiti věc s odůvodněním svému nadřízenému úřadu; u ústředního úřadu jest aprobant spisu nebo rozpočtový referent povinen předložiti věc s odůvodněným vyjádřením ministrovi nebo, není-li ústřední úřad ministerstvem, jeho přednostovi (předsedovi).

§ 16

Pokud jde o Slovensko, jest žádosti o souhlas ministra financí podle finančního zákona zasílati prostřednictvím pověřenectva financí.

§ 17

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1948; provede je ministr financí v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Široký v. r.

Kopecký v. r.

Laušman v. r.

Fierlinger v. r.

Zápotocký v. r.

Ďuriš v. r.

Dr. Clementis v. r.

Krajčír v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Petr v. r.

Dr. Ševčík v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Dr. Gregor v. r.

Dr. Neuman v. r.

Nosek v. r.

Erban v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Dr. Čepička v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.